

Mitt lyriska husapotek

Carl Magnus von Seth är poet och radioman och bor på Romeleåsen i skåne. Han har skrivit närmare 20 diktsamlingar och ett par romaner, några barnböcker och radiopjäser. Han var redaktör för bokklubben Bra Lyrik 1983–1989.

En gammal man vet vad det är som livrar upp hans håg och håller honom vid god hälsa: poesi. Poesi är kreativt: poesi man skriver och läser. Man måste nämligen inte nödvändigtvis själv skriva dikterna. Tillgången är obegränsad och nytt skrivs hela tiden. Lönsamheten är dålig men kompenseras av mentala vinster man inte läser in i börsnoteringarnas kolumner. I ett direktörstal i Svenska Akademien 1988 som hölls ett par trappor upp i just Börs huset yttrade Aspenström: »Bland marknadsartiklar hör poesin till de allra minsta, så liten är den att man inte alltid hittar den på bokhandlarnas hyllor.» – Så är det, och man får göra en beställning, om man vet vad man vill ha. Bokbranschen är förändrad. För trettio år sen fanns nästan allt som kommit ut i bokhandeln på hyllorna. Idag har en bokhandel så mycket annat än böcker.

Jag brukar gå till vad jag kallar mitt Lyriska Husapotek när svartalfer härjar i skumma korridorer eller när jag är så himla glad att jag vill bekräfta allt härligt som finns med tryckta ord. På bokhyllorna hemma finns sen unga år det bästa jag vill behålla. Många böcker saknas; dem har jag nog lånat ut till vänner, av omsorg om dem och deras hälsa. Jag har inte blivit förvånad över att jag inte fick tillbaka böckerna. Poesi behåller folk gärna. Jag fick aldrig tillbaka en bok av Aspenström som jag lånade ut där de här raderna fanns (»Ordbok», 1976):

**Jag vet var du bor,
inte var du lever.
Du befinner dig inte
där din kropp är.**

Dikten där raderna står heter »Porträtt». Att måla personen i fråga för porträttet blir inte lätt. Men det som inte syns är viktigt. Så är det ofta med lyrik, tycks Aspenström mena. De poeter som skriver bra brukar se från ett oväntat håll. De kan SE åt oss, ibland ser de OSS. I mer än femtio år har jag haft dagligt umgänge med Musan och vi har inte övergivit varann än; det är kanske för att hon har så många sidor. En dikt verkar lika snabbt som en dusch. Till skillnad från en roman där man ligger i blöt

Världsligt recept för svårbotade (när Hildegard av Bingen inte hjälper)

1 kg någonting
1/2 kg någonting annat
100 g sockar
50 g grovkornigt skratt
(eller 25 g finmalet)
1 tsk backtimjan
Formas till runda eller
fyrkantiga kakor, att ätas
eller enbart begrundas.

länge och så småningom tinar upp i omgångar.

Under sjukdomstiden 1996 skrev han flertalet av dikterna i »Israpport» som kom ut på våren 1997, några månader efter hans död. Där står »Världsligt recept för svårbotade». »Svårbotade» blir ett nyckelord i dikten. Hildegard av Bingen (1098–1179) grundade ett benediktinkloster vid sjön Bingen väster om Mainz och sysslade med andliga frågor och skrev och talade också om naturvetenskapliga och medicinska ämnen. Hon korresponderade med kejsare och påvar och skrev en receptbok: »Så botar Gud».

Då »Hildegard av Bingen inte hjälper», dvs då böner och meditation inte kurerar, måste man försöka hitta på nå-

got annat. Redan den första raden föreskriver ett kilo av »någonting». Ja, eftersom ingenting kommer av ingenting, en sanning som gäller inte minst politiker idag som borde föreskriva en dos av »någonting» i stället för runda löften, fyrkantiga undanflykter och svammel som inte kan dölja deras egen ångest.

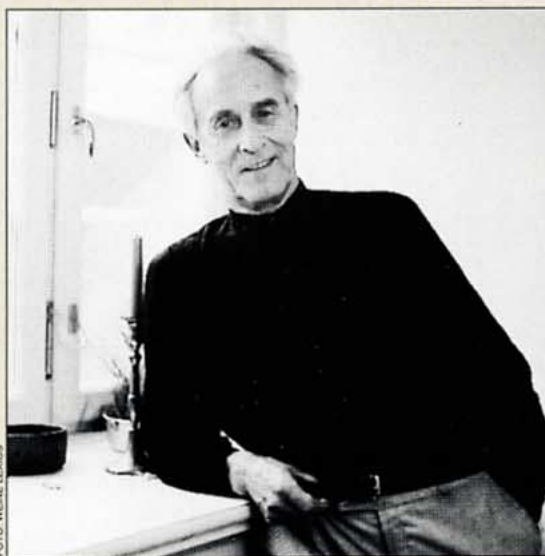
Ett halvt kilo »någonting annat». Bra! Det föreskrivs alltså inte ett halvt kilo ingenting. Sedan hundra gram sockar. Javisst, allt är jobbigt, rent ut sagt för djävligt, om man är utan jobb. Det ska inte tigas bort, man får ta med det, det hör till receptet som är sanning och dikt.

Femti gram grovkornigt skratt med alternativ halva dosen finmalet, allt efter var och ens läggning – ja visst hjälper det att skratta, man mår helt enkelt bra av att skratta; kanske den bästa medicinen?

Till sist en tesked »backtimjan». Det finns sedan Hildegard av Bingen och hennes tid och land en uppgift om att baktimjan rekommenderades som stärkande medicin åt äldre. Aromen ansågs bra för hjärnan och kunde fördriva både yrsel och ursinne. Redan Plinius nämner den odlade arten i vin och senare nämns baktimjan »stadsdruck» för att driva ut stenar ur njurarna och blåsan.

Det är ett generöst recept för svårbotade. »Kakorna» som formas får bli »runda eller fyrkantiga» som man kan äta eller enbart begrunda. Allt detta är kanske lika bra för svårbotade patienter som någonting annat? Tron kan förflytta berg, står det i Korintierbrevet 13,2: »Om jag ... hade all tro, så att jag kunde förflytta berg och inte hade kärleken, så vore jag intet.»

Se där! Nog är då den lilla dikten mest av allt en kärleksdikt. Doktorer begriper sig på det mest och har recept mot nästan allt; de måste ändå erkänna att kärlekens åkomma är extremt svårbotad.

Werner Aspenström, gav bot för de de svåra fallen.

Carl Magnus von Seth